

CAPUT XXVIII.

Facto terre motu, exterritisque custodibus, angelus mulieribus narrat Christi resurrectionem, qui ipis apparuit (sicut et angelus jessorat) et discipulis nuntiat, quod Dominum in Galilea visuri sint; milites sepulcri custodes, pecunia corrupti, dicunt corpus Christi furto sublatum; discipuli videntes in Galilea Dominum, jubentur ita ad docendas et baptizandas omnes gentes.

1. Vespere autem sabbati, quae lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene, et altera Maria, videre sepulcrum.

2. Et ecce terre motus factus est magnus. Angelus enim Domini descendit de caelo, et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum.

3. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, et vestimentum ejus sicut nix.

4. Pro timore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui.

5. Respondens autem angelus, dixit mulieribus: Nolite timere vos; scio enim quod Jesum qui crucifixus est, quaeritis.

6. Non est hic; surrexit enim, sicut dixit. Venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus.

7. Et cito euntes, dicite discipulis ejus quia surrexit; et ecce praecedet vos in Galileam; ibi eum videbitis: ecce praedixi vobis.

8. Et exterrit cito de monumento cum timore et gaudio magno, currentes nuntiate discipulis ejus.

9. Et ecce Jesus occurrit illis, dicens:

¹ Marc. 16, 1. Joan. 20, 11.

Avete. Ille autem accesserunt, et tenuerunt pedes ejus, et adoraverunt eum.

10. Tunc ait illis Jesus: Nolite timere; ite, nuntiate fratribus meis ut eant in Galileam, ubi me videbunt.

11. Quae cum abiissent, ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem, et nuntiauerunt principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant.

12. Et congregati cum senioribus, consilio accepto, pecuniam copiosam dederunt militibus.

13. Dicientes: Dicite quia discipuli ejus nocte venerunt, et furati sunt eum, vobis dormientibus.

14. Et si hoc auditum fuerit a praeside, nos suadebimus ei, et securus vos faciemus.

15. At illi, accepta pecunia, fecerunt sicut erant edocti. Et divulgatum est verbum istud apud Iudeos usque in hodiernum diem.

16. Undecim autem discipuli abierunt in Galileam, in montem, ubi constituerat illis Jesus.

17. Et videntes eum, adoraverunt; quidam autem dubitaverunt.

18. Et accedens Jesus locutus est eis, dicens: Datus est mihi omnis potestas in caelo et in terra.

19. Et euntes ergo, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti;

20. Docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem saeculi.

² Marc. 16, 15.

SANCTUM JESU CHRISTI

EVANGELIUM

SECUNDUM MARCUM.

CAPUT I.

Joannes in austeritate vitae praedicat, ac baptizat aqua, Christus vero Spiritu sancto; qui a Joanne baptizatus, cum bestis agens in deserto, post jejunium quadraginta dierum a Satana tentatur; et Joannes tradit, praedicare incipit in Galilea, vocatissime Simone et Andrea, Jacobo et Joanne Zebedaei, accipit Captharnam, et reliqua Galillaeae loca, ubique praedicans curat aecurum Simonis, et leprosum, quem mittit ad sacerdotes, plerisque demoniacos ac male habentes, cum magna omnium admiratione.

1. Initium Evangelii Jesu Christi, Filii Dei.

2. Sicut scriptum est in Isaia propheta: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te.

3. Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.

4. Fuit Joannes in deserto baptizans, et praedicans baptismum poenitentiae in remissionem peccatorum suorum.

5. Et egrediebatur ad eum omnis Judaea regio, et Jerosolymita universi, et baptizabantur ab illo in Jordanis flumine, confluentes peccata sua.

6. Et erat Joannes vestitus pillis camelae, et zona pellicea circa lumbos ejus, et Arcutus et mel silvestre edebat. Et praedicabat, dicens:

7. Venit fortior me post me, cujus non

sum dignus procumbens solvere corrigiam calceamentorum ejus.

8. Ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos Spiritu sancto.

9. Et factum est: in diebus illis venit Jesus a Nazareth Galillaeae, et baptizatus est a Joanne in Jordane.

10. Et statim ascendens de aqua, vidit celos apertos, et Spiritum tanquam columbam descendentem, et manentem in ipso.

11. Et vox facta est de caelis: Tu es Filius meus dilectus, in te complacui.

12. Et statim Spiritus expulit eum in desertum.

13. Et erat in deserto quadraginta diebus, et quadraginta noctibus; et tentabatur a Satana; et erantque cum bestis, et angeli ministrabant illi.

14. Postquam autem traditus est Joannes, venit Jesus in Galileam, praedicans Evangelium regni Dei.

15. Et dicens: Quoniam impletum est tempus, et appropinquavit regnum Dei: poenitentemini, et credite Evangelio.

16. Et praeteriens secus mare Galillaeae, vidit Simonem et Andream, fratrem ejus, mittentes retia in mare (erant enim piscatores).

17. Et dixit eis Jesus: Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum.

18. Et protinus, relicta retibus, secuti sunt eum.

¹ Mal. 3, 1.

² Isa. 40, 3. Matth. 3, 3. Luc. 3, 4. Joan. 1, 23.

³ Matth. 3, 4.

⁴ Matth. 3, 4.

⁵ Lev. 11, 22.

⁶ Matth. 3, 11. Luc. 3, 16. Joan. 1, 27.

⁷ Act. 1, 5 et 2, 4 et 11, 16 et 19, 4.

⁸ Luc. 9, 22. Joan. 1, 22.

⁹ Matth. 4, 1. Luc. 4, 1.

¹⁰ Matth. 4, 12. Luc. 4, 14. Joan. 4, 43.

¹¹ Matth. 4, 18. Luc. 5, 2.

10. Et progressus inde passilim, vidit Iacobum Zebedaei, et Joannem, fratrem ejus, et ipsos componentes retia in mari:

20. Et statim vocavit illos. Et relicto patre suo Zebedaeo in navi cum mercenariis, secuti sunt eum.

21. Et ingrediuntur Capharnaum; et statim subalbas ingressus in synagogam, docebat eos.

22. Et stapebat super doctrina ejus; erat enim docens eos, quasi potestatem habens, et non sicut scribae.

23. Et erat in synagoga coram homo in spiritu immundo, et exclamavit,

24. Dicens: Quid nobis et tibi, Jesus Nazarene? venisti perdere nos? scio qui sis, Sanctus Dei.

25. Et comminatus est et Jesus, dicens: Obmutescite, et exi de homine.

26. Et discerpens eum spiritus immundus, et exclamans voce magna, exiit ab eo.

27. Et mirati sunt omnes, ita ut conquirent inter se dicentes: Quidnam est hoc? quoniam doctrina haec nova? quia in potestate etiam spiritibus immundis imperat, et obediunt ei.

28. Et processit rumor ejus statim in omnem regionem Galilaeae.

29. Et protinus egredientes de synagoga, venerunt in domum Simonis et Andreae, cum Jacobo et Joanne.

30. Decumbat autem sorcus Simonis febricitans; et statim dicunt ei de illa.

31. Et accedens elevavit eam, apprehensa manu ejus; et continuo dimisit eam febris, et ministrabat eis.

32. Vespere autem factu cum occidisset sol, afferebant ad eum omnes male habentes, et demonia habentes:

33. Et erat omnis civitas congregata ad januam.

34. Et curavit multos qui vexabantur variis languoribus, et demonia multa ejiciebat, et non sinebat ea loqui, quoniam sciebant eum.

35. Et diluculo valde surgens, egressus abiit in desertum locum, ibique orabat.

36. Et processatus est cum Simon, et qui cum illo erant.

37. Et cum invenissent eum, dixerunt ei: Quia omnes quaerunt te.

38. Et ait illis: Eamus in proxima vicus, et civitates, ut et ibi praedicem; ad hoc enim veni.

39. Et erat praedicans in synagogis eorum, et in omni Galilaea, et demonia ejiciens.

40. Et venit ad eum leprosus deprecans eum, et genu flexo dixit ei: Si vis, potes me mundare.

41. Jesus autem miseratus ejus, extendit manum suam, et tangens eum, ait illi: Volo; mundare.

42. Et cum dixisset, statim discessit ab eo loqua, et mundatus est.

43. Et comminatus est ei, statimque ejecit illum:

44. Et dicit ei: Vide nemini dixeris; sed vade, ostende te principi sacerdotum, et offer pro emundatione tua? que praecipit Moyses, in testimonium illis.

45. At ille egressus cepit predicare, et diffamare sermonem, ita ut jam non posset manifeste introire in civitates, sed foris in desertis locis esset, et conveniebant ad eum undique.

CAPUT II.

Murmurantis scribis quod paralyticus per lectum in grabato demisso doceret remitti peccata, jubens ipsum ferre grabatum, sanat eum; apud Levin, quem ad se sequendum vocaverat, discumbens cum pluribus publicanis, rationem dicit, murmurantis pharisaeis, quare cum peccatoribus conversaret, et cur sui discipuli non jejunent; quos etiam spiritus sabbato valentes excusat.

1. Et intravit Capharnaum post dies.

2. Et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita ut non caperent, neque ad januam, et loquebatur eis verbum.

3. Et venerunt ad eum ferentes paralyticum, qui a quatuor portabatur.

4. Et cum non possent offerre eum illi pro turba, nudaverunt tectum ubi erat, et patoficientes submiserunt grabatum, in quo paralyticus jacebat.

5. Cum autem vidisset Jesus fidem illorum, ait paralytico: Fili, dimittuntur tibi peccata tua.

6. Erant autem illi quidam de scribis

¹ Matth. 4, 13. Luc. 4, 31.

² Matth. 7, 28. Luc. 4, 32.

³ Luc. 4, 33.

⁴ Matth. 5, 14. Luc. 4, 38.

⁵ Luc. 4, 41.

⁶ Matth. 5, 2. Luc. 5, 12.

⁷ Lev. 14, 2.

⁸ Matth. 9, 1.

⁹ Luc. 5, 18.

sedentes, et cogitantes in cordibus suis: 7. Quid hic sic loquitur blasphemate?

8. Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?

9. Quo statim cogito Jesus spiritu suo, quia sic cogitavit intra se. dicit illis: Quid ista cogitatis in cordibus vestris?

10. Quid est facilius dicere paralytico: Dimittuntur tibi peccata; an dicere: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula?

11. Ut autem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittere peccata (ait paralytico):

12. Tibi dico: Surge, tolle grabatum tuum, et vade in domum tuam.

13. Et statim surrexit ille, et sublato grabato, abiit coram omnibus, ita ut mirarentur omnes, et honorificarent Deum, dicentes: Quia nunquam sic vidimus.

14. Et egressus est rursus ad mare, amisque turba veniebat ad eum, et docebatur eos.

15. Et cum praeteriret, vidit Levi Alphae sedentem ad telonium, et ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum.

16. Et factum est, cum accumberet in domo illius, multi publicani et peccatores simul discumbant cum Jesu, et discipulis ejus: erant enim multi, qui et sequebantur eum.

17. Et scribae et pharisaei videntes qui manducaret cum publicanis et peccatoribus, dicebant discipulis ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester?

18. Hoc audito, Jesus ait illis: Non necesse habent sani medico, sed qui male habent; et non enim volo vocare justos, sed peccatores.

19. Et erant discipuli Joannis et pharisaei jejunantes; et veniunt, et dicunt illi: Quare discipuli Joannis et pharisaeorum jejunant, tui autem discipuli non jejunant?

20. Et ait illis Jesus: Numquid possunt illi nuptiarum, quando sponsus cum illis est, jejunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt jejunare.

21. Venient autem dies cum auferatur ab eis sponsum, et tunc jejunabunt in illis diebus.

22. Nemo assumentum panni rudis

¹ Job 14, 4. Isa. 43, 25.

² Matth. 9, 9. Luc. 5, 29.

³ Tit. 1, 15. 24, 9.

⁴ Matth. 9, 15. Luc. 5, 35.

assuit vestimento veteri, alioquin auferet supplementum novum a veteri, et majus scissura fit.

2. Et nemo mittit vinum novum in utres veteres; alioquin dirumpent utres, et vinum effundetur, et utres peribunt; sed vinum novum in utres novos mitti debet.

3. Et factum est iterum, cum Dominus sabbatis ambularet per sata, et discipuli ejus coparent progredi, et vellere spicas.

4. Pharisei autem dicebant ei: Ecce, quid faciunt sabbatis quod non licet?

5. Et ait illis: Nunquam legis quid fecerit David, quando necessitatem habuisti, et esurit ipse, et qui cum eo erant?

6. Quomodo introivit in domum Dei sub Abiathar, principe sacerdotum, et panes propositionis manducavit, quos non licet manducare, nisi sacerdotibus, et dedit eis qui cum eo erant?

7. Et dicebat eis: Sabbatum propter hominem factum est, et non homo propter sabbatum.

8. Itaque Dominus est Filius hominis, etiam sabbati.

CAPUT IIII.

Potquam manum aridam curaverat, pharisaeorum odens machinationis secedi, turbae undique ad eum confluentes; quarum infirmos curavit, adducendo a se electos (qui hic necessitatem mittit ad predicandam, data ipsis potestate super infirmitates ad demum); scribas blasphemantes ipsum in Bezababulo ejicere de templo convicte falsitatis, dicens blasphemiam in Spiritum sanctum irremissibilem, et qui sint mater et fratres ejus.

1. Et introivit iterum in synagogam, et erat ibi homo habens manum aridam.

2. Et observabant eum, si sabbatis curaret, ut accusarent illum.

3. Et ait homini habenti manum aridam: Surge in medium.

4. Et dicit eis: Licet sabbatis bene facere, an male? animum salvam facere, an perdere? At illi tacebant.

5. Et circumspiciens eos cum ira, contristatus super peccitate cordis eorum,

¹ Matth. 12, 1. Luc. 6, 1.

² 1 Reg. 21, 6.

³ Matth. 12, 9. Luc. 6, 6.

dicit homini: Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus illi.

6. Exeuntes autem pharisaei, statim cum herodianis consilium faciebant adversus eum, quomodo eum perderent.

7. Jesus autem cum discipulis suis accessit ad mare, et multa turba a Galilaea et Judaea secuta est eum.

8. Et ab Jerusolymis, et ab Idumea, et trans Jordanem, et qui circa Tyram et Sidonem, multitudine magna, audientes quae faciebant, venerunt ad eum.

9. Et dixit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam, non comprimerent eum.

10. Multos enim sanabat, ita ut irruerent in eum ut illum tangeret, quotquot habebant plagas.

11. Et spiritus immundi cum illum videbant, procidebant ei, et clamabant, dicentes:

12. Tu es Filius Dei. Et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum.

13. Et ascendens in montem, vocavit ad se quos voluit ipse; et venerunt ad eum.

14. Et fecit ut essent duodecim cum illo, et ut mitteret eos praedicare.

15. Et dedit illis potestatem curandi infirmos, et ejiciendi demonia.

16. Et imposuit Simoni nomen Petrus;

17. Et Jacobum Zebedaei, et Joannem, fratrem Jacobii, et imposuit eis nomina Boanerges, quod est, Filii tonitru;

18. Et Andream, et Philippum, et Bartholomaeum, et Matthaeum, et Thomam, et Jacobum Alphaei, et Thaddeum, et Simonem Cananaeum,

19. Et Judam Iscariotem, qui et tradidit illum.

20. Et veniunt ad domum, et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare.

21. Et cum adissent sul, exierunt teneri eum; dicebant enim: Quomodo in furoribus versus est.

22. Et scribae, qui ab Jerusolymis descendunt, dicebant: Quoniam Beelzebub habet, et quia in principio demoriorum ejicit demonia.

23. Et convocatis eis, in parabolis dicebat illis: Quomodo potest Satanas Satanam vincere?

24. Et si regnum in se dividatur, non potest regnum illud stare.

25. Et si domus super semetipsam disperdiatur, non potest domus illa stare.

26. Et si Satanas consurrexerit in semetipsum, disperditus est, et non poterit stare, sed finem habebit.

27. Nemo potest vasa fortis ingressus in domum diripere, nisi prius fortum alligat, et tunc domum ejus diripiet.

28. Amen dico vobis, quoniam omnia dimittetur illis blasphemata, et blasphemis quibus blasphemaverint;

29. Qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum, non habebit remissionem in aeternum, sed reus erit aeterni delicti.

30. Quoniam dicebant: Spiritum immundum habet.

31. Et veniunt mater ejus et fratres; et foris stantes, miserunt ad eum vocantes eum.

32. Et sedebat circa eum turba, et dicebat ei: Ecce mater tua et fratres tui foris quaerunt te.

33. Et respondens eis, ait: Quae est mater mea, et fratres mei?

34. Et circumspiciens eis, ait: In circuitu ejus sedebant, ait: Ecce mater mea, et fratres mei.

35. Qui enim fecerit voluntatem Dei, hic frater meus, et soror mea, et mater est.

CAPUT IV.

Parabolam proponit seminantis, quam discipulis declarat; locorum dicit super carababram posuendam, addeus parabolae de semine in terram facto, quod excessit dormiens eo qui seminavit, et de grano sinapis; discipulis autem scorum omnia interpretatur: in navi a sono excitatus tempestatem maris sedat.

1. Et iterum cepit docere ad mare; et congregata est ad eum turba multa, ita ut navim ascendens sederet in mari, et omnis turba circa mare super terram erat.

2. Et dicebat eos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua:

3. Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum.

4. Et cum seminaret, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres caeli, et comederunt illud.

5. Aliud vero cecidit super petrosa, ubi non habuit terram multam, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terrae:

6. Et quando exortus est sol, exsiccavit, et eo quod non habebat radicem, exaruit.

7. Et aliud cecidit in spinas, et ascenderunt spinas, et suffocaverunt illud, et fructum non dedit.

8. Et aliud cecidit in terram bonam, et dedit fructum ascendentem, et crescentem, et ferebat unum triginta, unum sexaginta, et unum centum.

9. Et dicebat: Qui habet aures audiendi, audiat.

10. Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi qui cum eo erant duodecim, parabolam.

11. Et dicebat eis: Vobis datum est esse mysterium regni Dei; illis autem, qui foris sunt, in parabolis omnia fiunt;

12. Ut videntes videant, et non videant, et audientes audiant, et non intelligant, ne quando convertantur, et dimittantur eis peccata.

13. Et ait illis: Nescitis parabolam haec et quomodo omnes parabolae cognoscetis?

14. Qui seminaret, verbum seminaret.

15. Hi autem sunt, qui circa viam, ubi seminatur verbum, et cum audierint, confestim venit Satanas, et auferit verbum, quod seminatum est in cordibus eorum.

16. Et hi sunt similes, qui super petrosa seminantur; qui cum audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud;

17. Et non habent radicem in se, sed temporales sunt; deinde orta tribulatio, et persecutione propter verbum, confestim scandalizantur.

18. Et alii sunt qui in spinis seminantur: hi sunt qui verbum audiunt,

19. Et aerumne secull, et deceptio

3. Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum.

4. Et cum seminaret, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres caeli, et comederunt illud.

5. Aliud vero cecidit super petrosa, ubi non habuit terram multam, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terrae:

6. Et quando exortus est sol, exsiccavit, et eo quod non habebat radicem, exaruit.

7. Et aliud cecidit in spinas, et ascenderunt spinas, et suffocaverunt illud, et fructum non dedit.

8. Et aliud cecidit in terram bonam, et dedit fructum ascendentem, et crescentem, et ferebat unum triginta, unum sexaginta, et unum centum.

9. Et dicebat: Qui habet aures audiendi, audiat.

10. Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi qui cum eo erant duodecim, parabolam.

11. Et dicebat eis: Vobis datum est esse mysterium regni Dei; illis autem, qui foris sunt, in parabolis omnia fiunt;

12. Ut videntes videant, et non videant, et audientes audiant, et non intelligant, ne quando convertantur, et dimittantur eis peccata.

13. Et ait illis: Nescitis parabolam haec et quomodo omnes parabolae cognoscetis?

14. Qui seminaret, verbum seminaret.

15. Hi autem sunt, qui circa viam, ubi seminatur verbum, et cum audierint, confestim venit Satanas, et auferit verbum, quod seminatum est in cordibus eorum.

16. Et hi sunt similes, qui super petrosa seminantur; qui cum audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud;

17. Et non habent radicem in se, sed temporales sunt; deinde orta tribulatio, et persecutione propter verbum, confestim scandalizantur.

18. Et alii sunt qui in spinis seminantur: hi sunt qui verbum audiunt,

19. Et aerumne secull, et deceptio

1. Isa. 6, 9. Matth. 13, 14. Joan. 11, 40. Act. 28, 56. Rom. 11, 8.

2. 1 Tim. 6, 17.

3. Matth. 5, 15. Luc. 8, 16 et 11, 32.

4. Matth. 10, 28. Luc. 8, 17.

divitiarum, et circa reliqua concupiscentiae istruentes suffocant verbum, et sine fructu edificatur.

20. Et hi sunt qui super terram bonam seminantur, qui audierint verbum, et suscipiant, et fructificent, unum triginta, unum sexaginta, et unum centum.

21. Et dicebat illis: Numquid venit lucerna ad sub modio ponatur, aut sub lecto? nonne ut super candelabrum ponatur?

22. Non est enim aliquid absconditum, quod non manifestetur; nec factum est occultum, sed ut in palam veniat.

23. Si quis habet aures audiendi, audiat.

24. Et dicebat illis: Videte qui audiat. In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis, et adjiciet vobis.

25. Qui enim habet, dabitur illi; et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab eo.

26. Et dicebat: Sic est regnum Dei, quemadmodum si homo jaciat sementem in terram,

27. Et dormiat, et exsurgat nocte et die, et semen germinet, et increscat dum nescit ille.

28. Ulro enim terra fructificat, deinde herbam, deinde spicam, primum plenum frumentum in dimittatur eis peccata.

29. Et cum produxerit fructus, statim mitti falcem, quoniam adest messis.

30. Et dicebat: Cui assimilabimus regnum Dei? aut cui parabola comparabimus illud?

31. Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quae sunt in terra.

32. Et cum seminatum fuerit, ascendit, et fit majus omnibus oleibis, et facit ramos magnos, ita ut possit sub umbra ejus aves caeli habitare.

33. Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire;

34. Sine parabola autem non loquebatur eis; seorsum autem discipulis suis diserebat omnia.

35. Et ait illis in illa die, cum sero esset factum: Transeamus contra.

1. Matth. 7, 2. Luc. 6, 38.

2. Matth. 19, 12 et 25, 29. Luc. 8, 18 et 19,

26.

3. Matth. 13, 31. Luc. 13, 19.

1. Matth. 12, 11.

2. Matth. 13, 1. Luc. 6, 13.

3. Matth. 9, 34.

4. Matth. 12, 31. Luc. 12, 10. 1 Joan. 5, 10.

5. Matth. 12, 48. Luc. 8, 19.

6. Matth. 13, 1. Luc. 8, 4.

36. Et dimittentes turbam, assumunt eum ita ut erat in navi; et illae naves erant cum illo.

37. Et facta est procella magna venti, et fluctus mittebat in navim, ita ut impleretur navis.

38. Et erat ipse in puppi super cervicali dorsales, et excitavit eum, et dicit illi: Magister, non ad te perinet quia perimus?

39. Et exurgens comminatus est vento, et dixit mari: Tace, obmutescet. Et cessavit ventus, et facta est tranquillitas magna.

40. Et ait illis: Quid timidi estis? necdum habetis fidem? Et timuerunt timore magno, et dicebant aliteritum: Quis, pater, est iste, quis et ventus et mare obediunt ei?

CAPUT V.

In regione Gerasenorum demoniacum curat fortissimum a legione demonum, quibus permittit ut in porcos ingrediantur, nec sinit ut ipsum sequatur is qui liberatus erat; curata muliere a profusio sanguinis, venit in domum patris, quae silem resuscitat.

1. Et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum.

2. Et exeunti de navi, statim occurrit de monumentis homo in spirita immundo.

3. Qui domicilium habebat in monumentis; et neque catenas iam quiquam poterat eum ligare.

4. Quoniam saepe compedibus et catenis victus, dirupisset catenas, et compedes comminasset, et nemo poterat eum domare.

5. Et semper die ac nocte in monumentis et in montibus erat, clamaans, et occidens se lapidibus.

6. Videns autem Jesum a longe, cucurrit, et adoravit eum.

7. Et clamans voce magna, dixit: Quid mihi, et tibi, Jesu, Fili Dei altissimi? adjuvo te per Deum, ne me torques.

8. Dicebat enim illi: Exi, spiritus immunde, ab homine.

9. Et interrogabat eum: Quid tibi nomen est? Et dicit ei: Legio mihi nomen est, quia multi sumus.

10. Et deprecabatur eum multum, ne se expelleret extra regionem.

¹ Math. 8, 23. Luc. 8, 23.
² Math. 8, 28. Luc. 8, 26.

11. Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus, pascentium.

12. Et deprecabatur eum spiritus, dicens: Mitte nos in porcos, ut in eos introeamus.

13. Et concessit eis statim Jesus. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos; et magno impetu grex precipitatus est in mare ad duo milia, et suffocati sunt in mari.

14. Qui autem pascebant eos, fugerunt, et transfugerunt in civitatem, et in agros. Et egressi sunt videre quid esset factum.

15. Et veniunt ad Jesum, et vident illum, qui a demonio vexabatur, sedentem, vestitum, et sane mentis; et timuerunt.

16. Et narraverunt illis, qui viderant, qualiter factum esset ei qui demoniam habuerat, et de porcis.

17. Et rogare coeperunt eum ut discederet de finibus eorum.

18. Cumque ascenderet navim, cepit illum deprecari, qui a demonio vexatus fuerat, ut esset cum illo;

19. Et non admisit eum, sed ait illi: Vade in domum tuam ad tuos, et annuntia illis quanta tibi Dominus fecerit, et misertus sit tui.

20. Et abiit, et cepit predicare in Decapoli, quanta sibi fecisset Jesus; et omnes mirabantur.

21. Et cum transcendisset Jesus in navirursum trans fretum, convenit turba multa ad eum, et erat circa mare.

22. Et venit quidam de archisynagoga, nomine Jairus; et videns eum, prociat ad pedes ejus,

23. Et deprecabatur eum multum, dicens: Quoniam filia mea in extremis est; veni, impone manum super eam, ut salva sit, et vivat.

24. Et abiit cum illo, et sequabatur eum turba multa, et comprimebant eum.

25. Et mulier, que erat in profusio sanguinis annis duodecim,

26. Et fuerat multa perpressa a compluribus medicis, et progaverat omnia signa ceteris habebat;

27. Cum audisset de Jesu, venit in turba retro, et tetigit vestimentum ejus.

28. Dicebat enim: Quia si vel vestimentum ejus tetigero, salva ero.

¹ Math. 9, 18. Luc. 8, 41.

29. Et confestim siccatus est fons sanguinis ejus; et sensit corpore quia sanatus esset a plaga.

30. Et statim Jesus in semetipso cognoscens virtutem, que exierat de illo, conversus ad turbam, alebat: Quis tetigit vestimenta mea?

31. Et dicebant ei discipuli sui: Vides turbam comprimentem te, et dicis: Quis me tetigit?

32. Et circumspiciebat videns eam, que hoc fecerat.

33. Mulier vero timens et tremens, sciens quod factum esset in se, venit et prociat ante eum, et dixit ei omnem veritatem.

34. Ille autem dixit ei: Filia, fides tua te salvam fecit; vade in pace, et esto sana a plaga tua.

35. Adhuc eo loquente, veniunt ad archisynagoga, dicens: Quia filia tua mortua est; quid ultra vexas Magistrum?

36. Jesus autem, audito verbo quod dicebatur, ait archisynagoga: Noli timere, tantummodo crede.

37. Et non admisit quemquam se sequi, nisi Petrum et Jacobum, et Joannem, fratrem Jacobo.

38. Et veniunt in domum archisynagoga, et vidit tumultum, et fientes, et querentes multum.

39. Et ingressus, ait illis: Quid turbamini, et ploratis? puella non est mortua, sed dormit.

40. Et iridebant eum. Ipse vero, eiecit eos omnibus, assumit patrem et matrem puellae, et qui secum erant, et ingreditur ubi puella erat jacens.

41. Et tenens manum puellae, ait illi: Talitha, cumi; quod est interpretatum: Puella, cumi dico, surge.

42. Et confestim surrexit puella, et ambulabat; erat autem annorum duodecim; et obstupescerunt stupore magno.

43. Et precepit illis vehementer ut nemo id sciret; et dixit dari illi manducare.

CAPUT VI.

Christi doctrinam in ipsius patria admirantur; ubi tamen propter illorum incredulitatem pauca edidit miracala; apostolos mittens ad

¹ Luc. 7, 50 et 8, 48.
² Math. 18, 54. Luc. 4, 10.
³ Joan. 6, 42.
⁴ Math. 19, 97. Luc. 4, 94. Joh. 4, 44.

predicandum, docet quid observare debeant; Herodes, audita Christi fama, dicit Joannem Baptistam resurrexisse, cujus caput posthabili Herodiani filiae saltatrici propter juramentum tradiderat; in deserto quinquae panibus et duobus piscibus quinquae milia virorum satiati; super mare ambulans, tempestatem sedavit; in terra Gennesareth plerumque facta. Embrius vestimenti sanati.

1. Et egressus inde, abiit in patriam suam; et sequabatur eum discipuli sui.

2. Et facta sabbato, cecipit in synagoga docere; et multi audientes, admirabantur in doctrina ejus, dicens: Unde huic haec omnia? et quae est sapientia, quae data est illi; et virtutes tales, quae per manus ejus efficiuntur?

3. Nonne hic est fabri, filius Mariae, frater Jacobo, et Joseph, et Judae, et Simonis? nonne et sorores ejus hic nobiscum sunt? Et scandalizabantur in illo.

4. Et dicebat illis Jesus: Quia non est propheta sine honore nisi in patria sua, et in domo sua, et in cognatione sua.

5. Et non poterat ibi virtutum ullam facere, nisi paucos infirmos impositis manibus curavit.

6. Et mirabatur propter incredulitatem eorum, et circuebat castella in circuitu, docens.

7. Et vocavit duodecim, et cepit eos mittere binos, et dabat illis potestatem spirituum immundorum.

8. Et precepit eis ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum, non peram, non panem, neque in zona sua.

9. Sed calceatos sandaliis, et ne induerentur duabus tunicis.

10. Et dicebat eis: Quicumque introierit in domum, illic maneat, donec exeat inde;

11. Et quicumque non receperint vos, nec audierint vos, exeuentes inde, excutiteum illis.

12. Et exeuntes predicabant ut possentiam agerent;

13. Et demonia multa eiciebant, et ungebant oleo multos aegros, et sanabant.

¹ Math. 10, 1. Sup. 8, 14. Luc. 9, 1.
² Act. 19, 8.
³ Math. 10, 14. Luc. 9, 5. Act. 13, 51 et 18, 6.
⁴ Luc. 9, 14.

14. ¹ Et audivit rex Herodes (manifestum enim factum est nomen ejus), et dicebat: Quia Joannes Baptista resurrexit a mortuis, et propterea virtutes operantur in illo.

15. Alii autem dicebant: Quia Elias est. Alii vero dicebant: Quia propheta est, quasi unus ex prophetis.

16. Quo audito, Herodes ait: Quem ego decollavi Joannem, hic a mortuis resurrexit.

17. Ipse enim Herodes misit, ac tenuit Joannem, et vinxit eum in carcere propter Herodiadem, uxorem Philippi, fratris sui, quia duxerat eam.

18. Dicebat enim Joannes Herodi: ¹ Non licet tibi habere uxorem fratris tui.

19. Herodias autem insidiabatur illi, et volebat occidere eum, nec poterat.

20. Herodes enim metuebat Joannem, sciens eum virum justum et sanctum; et custodiebat eum, et audito eo multa faciebat, et libenter eum audiebat.

21. Et cum dies opportunus accidisset, Herodes natalis sui convivium fecit principibus, et tribunis, et primis Galilaeae.

22. Cumque introisset illa ipsius Herodiadis, et saltasset, et placuisset Herodi, simulque recumbentibus, rex ait puella: Pute a me quod vis, et dabo tibi.

23. Et juravit illi: Quia quidquid petieris dabo tibi, licet dimidium regni mei.

24. Quae cum exisset, dixit matri suae: Quid petam? At illa dixit: Caput Joannis Baptistae.

25. Cumque introisset statim cum festinatione ad regem, petivit dicens: Volo ut protinus des mihi in disco caput Joannis Baptistae.

26. Et contristatus est rex; propter iusjurandum, et propter simul discumbentibus, noluit eum contristare;

27. Sed misso spiculatoro, praecipit afferi caput ejus in disco. Et decollavit eum in carcere.

28. Et attulit caput ejus in disco, et dedit illud puella, et puella dedit matri.

29. Quo audito, discipuli ejus venerunt, et tulerunt corpus ejus, et posuerunt illud in monumento.

30. ² Et convenientes apostoli ad Jesum, renuntiaverunt ei omnia, quae egerant, et docerant.

31. Et ait illis: ³ Venite seorsum in desertum locum, et requiescite pusillum. Erant enim qui veniebant et redibant multi, et nec spatium manducandi habebant.

32. Et ascendentes in navim, abierunt in desertum locum seorsum.

33. Et viderunt eos abeuntes, et cognoverunt multi; et pedestes de omnibus civitatibus concurrerunt illuc, et praevererunt eos.

34. ⁴ Et exiens vidit turham multam Jesus; et misertus est super eos, quia erant sicut oves non habentes pastorem, et cepit illos docere multa.

35. Et cum jam hora multa foret, accesserunt discipuli ejus, dicens: Desertus est locus hic, et jam hora praeteriit;

36. ⁵ Dimitte illos, ut euntes in proximas villas et vicos, emant sibi cibos, quos manducant.

37. Et respondens ait illis: Date illis vos manducare. Et dixerunt ei: Eantes emamus ducentis denariis panes, et dabimus illis manducare?

38. Et dicit eis: Quot panes habetis? ite, et videte. Et cum cognovissent, dicunt: Quinque, et duos pisces.

39. ⁶ Et praecipit illis, ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride foenum.

40. Et discubuerunt in partes, per centenos et quinquagenos.

41. Et accepit quinque panibus, et duobus piscibus, intuens in caelum, benedixit, et fregit panes, et dedit discipulis suis, ut ponerent ante eos, et duos pisces dividit omnibus.

42. Et manducaverunt omnes, et saturati sunt.

43. Et sustulerunt reliquias fragmentorum, duodecim cophinos plenos, et de piscibus.

44. Erant autem qui manducaverunt quinque millia virorum.

45. Et statim coegit discipulos suos ascendere navim, ut praecederent eum trans fretum ad Bethsaiidam, dum ipse dimitteret populum.

45. Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare.

47. Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in terra.

48. ⁷ Et viderunt eos laborantes in remigando (erat enim ventus contrarius eis), et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans supra mare; et volebat praeterire eos.

49. At illi ut viderunt eum ambulante supra mare, putaverunt phantasma esse, et exclamaverunt.

50. Omnes enim viderunt eum, et cistibath sunt. Et statim locutus est cum eis, et dixit eis: Confidite, ego sum, nolite timere.

51. Et ascendit ad filios in navim, et cessavit ventus. Et plus magis intra se stupuerunt.

52. Non enim intellexerunt de panibus; erat enim cor eorum obtusatum.

53. ⁸ Et cum transfretassent, venerunt in terram Genesareth, et applicuerunt.

54. Cumque egressi essent de navi, continuo cognoverunt eum.

55. Et percurrerunt universam regionem illam, caeperunt in grabatis eos, qui se male habebant, circumferre, ubi audiebant eum esse.

56. Et quocumque introibat, in vicos, vel in villas, aut civitates, in plateis poscebat infirmos, et deprecabatur eum, ut vel funebriam vestimentis ejus tangeret; et quotquot tangebant eum, sibi habebant.

CAPUT VII

Pharisaei rogarunt Christi arguentes discipulos quod non lotis ederet manus, cum. Et mandata ob suas traditiones transgredierent, declarans quoniam possint hominem coquinaire, neque quae de corde erant, synchophoniam filiam, ob perseverantiam illius supplicationem, a demonio liberat, et surdum ac mutum sanat.

1. Et conveniunt ad eum pharisaei, et quidam de scribis, venientes ab Hierosolymis.

2. ¹ Et cum vidissent quosdam ex discipulis ejus, communibus manibus, id est, non lotis, manducare panes, vituperaverunt.

3. ² Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

4. ³ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

5. ⁴ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

6. ⁵ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

7. ⁶ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

3. Pharisaei enim, et omnes Judaei, nisi crebro laverint manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum;

4. Et a foro, nisi baptizentur, non comedunt; et alia multa sunt, quae tradito sunt illis servare, baptismata calicium, et urceorum, et eramentorum, et leotorum.

5. Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

6. ⁷ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

7. ⁸ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

8. ⁹ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

9. ¹⁰ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

10. ¹¹ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

11. ¹² Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

12. ¹³ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

13. ¹⁴ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

14. ¹⁵ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

15. ¹⁶ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

16. ¹⁷ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

17. ¹⁸ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

18. ¹⁹ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

19. ²⁰ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

20. ²¹ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

21. ²² Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

22. ²³ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

23. ²⁴ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

24. ²⁵ Et interrogavit eum pharisaei, et scribae: Quare discipuli tui non ambulantes supra mare, et erant in medio mari, et tu solus in terra.

¹ Matth. 14, 1-2 Luc. 9, 7.

² Lev. 18, 16.

³ Luc. 9, 10.

⁴ Matth. 14, 13. Luc. 9, 10. Joan. 6, 1.

¹ Matth. 9, 36 et 14, 14.

² Luc. 9, 12.

³ Joan. 6, 10.

¹ Matth. 14, 23.

² Luc. 15, 24.

³ Matth. 15, 2.

⁴ Isa. 29, 18.

¹ Exod. 20, 12. Deut. 5, 16. Eph. 6, 2.

² Exod. 21, 17. Lev. 20, 9. Prov. 20, 20.

³ Matth. 15, 10.

extrinsecus introitus in hominem, non potest eum communicare.

19. Quia non intrat in cor ejus, sed la ventrem vadit, et in secessum exit purgans omnes escas?

20. Dicebat autem, quoniam que de homine exeunt, illa communicant hominem.

21. *Ab intus enim de corde hominum male cogitationes procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia.

22. Furta, avaritiae, nequitiae, dolus, impudicitiae, oculus malus, blasphemia, superbia, stulticia.

23. Omnia haec mala ab intus procedunt, et communicant hominem.

24. *Et inde surgens abiit in fines Tyri et Sidonis; et ingressus domum, neminem voluit scire, et non potuit latere.

25. Mulier enim statim ut audivit de eo, cuius filia habebat spiritum immundum, intravit, et prociidit ad pedes ejus.

26. Erat enim mulier gentilis, Syrophenissa genere. Et rogabat eum ut daemonium eieciet de filia ejus.

27. Qui dixit illi: Sine prius saturari filios; non est enim bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus.

28. At illa respondit, et dixit illi: Ultraque, Domine, nam et canes comediunt sub mensa de micis puerorum.

29. Et ait illi: Propter hunc sermonem vade, exit daemonium a filia tua.

30. Et cum abiisset domum suam, inventi puellam iacentem supra lectum, et daemonium exisse.

31. Et iterum exiens de finibus Tyri, venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fides Decaplores.

32. *Et adducit eum et mutum, et deprecabatur eum, ut imponat illi manum.

33. Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas ejus, et exspuens, tetigit linguam ejus;

34. Et suspiciens in caelum, ingemuit, et ait illi: Ephphatha, quod est adaperire.

35. Et statim apertae sunt aures ejus, et solutum est vinculum linguae ejus, et loquebatur recte.

36. Et precepit illis ne cui dicerent

* Gen. 6, 5.
* Matth. 15, 21.
* Matth. 9, 9.

Quanto autem eis praecipiebat, tanto magis plus predicabant;

37. Et eo amplius admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit; et surdos fecit audire, et mutos loqui.

CAPUT VIII.

Septem panibus paucisque pisciculis satiat quatuor hominum milia; discipulis a fermento pharisaeorum cavere jubet; caecum servum curat; interrogat apostolum quomodo Jesum esse dicent, Petrus constituit ipsum esse Christum, et paulo post Sathanas ab eo dicitur, quod increparet illum demum suam predicatorem passionem; de tabernaculo cruce, et quod anima nihil debet esse carnis.

1. In diebus illis iterum cum turba multa esset, nec haberent panes manducare, convocatis discipulis, ait illis:

2. Miseror super turbam, quia ecce jam triduo sustinent me, nec habent quod manducent;

3. Et si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in viam; quidam enim ex eis de longe venerunt.

4. Et responderunt ei discipuli sui: Unde illos quis poterit hic saturare panibus in solitudine?

5. Et interrogavit eos: Quot panes habetis? Qui dixerunt: Septem.

6. Et precepit turbae discumbere super terram. Et accipiens septem panes, gratias agens fregit, et dedit discipulis suis ut apponerent, et apposerunt turbae.

7. Et habebant pisciculos paucos; et ipsos benedixit, et jussit apponi.

8. Et manducaverunt, et saturati sunt, et sustulerunt, quod supererat de fragmentis, septem sportas.

9. Erant autem qui manducaverant quasi quatuor milia; et dimisit eos.

10. Et statim ascendens navim cum discipulis suis, venit in partes Dalmanathae.

11. *Et exierunt pharisaei, et coeperunt conquirere cum eo, quaerentes ab illo signum de caelo, tentantes eum.

12. Et ingemiscens spiritu, ait: Quid quaeritis ista signum quomodo? Amen dico vobis, si dabitur generationi ista signum.

* Matth. 15, 22.
* Matth. 16, l. Luc. 11, 51.

13. Et dimittens eos, ascendit iterum navim, et abiit trans fretum.

14. *Et oblit sunt panes sumere, et nisi unum panem non habebant secum in navi.

15. Et praecipiebat eis, dicens: Videte et cavete a fermento pharisaeorum, et fermento Herodis.

16. Et cogitabant ad alterutrum, dicentes: Quis panes non habemus.

17. Quo cognito, ait illis Jesus: Quid cogitatis, qui panes non habetis? nondum cognoscitis, nec intelligitis? adhaec caecum turbatis cor vestrum?

18. Oculos habentes non videtis? et aures habentes non auditis? *Nec recordamini.

19. Quando quinque panes fregi in quinque millia, quot copiosus fragmentorum plenos sustulistis? Dixerunt ei: Duodecim.

20. Quando et septem panes in quatuor millia, quot sportas fragmentorum tulistis? Et dixerunt ei: Septem.

21. Et dicebat eis: Quomodo nondum intelligitis?

22. Et veniunt Bethsaidam, et adducunt ei caecum, et rogabant eum ut illum tangeret.

23. Et apprehensa manu caeci, eduxit eum extra vicum; et exspuens in oculos ejus impositis manibus suis, interrogavit eum si quid videret.

24. Et respiciens, ait: Video homines velut arbores ambulantes.

25. Deinde iterum impositus manus super oculos ejus; et cepit videre, et restituitur est, ita ut clare videret omnia.

26. Et misit illum in domum suam, dicens: Vade in domum tuam, et si in vicum introieris, nemini dixeris.

27. *Et egressus est Jesus, et discipuli ejus, in castella Caesareae Philippi; et in via interrogabat discipulos suos, dicens eis: *Quem me dicunt esse homines?

28. Qui responderunt illi, dicentes: Joannem Baptistam, alii Eliam, alii vero quasi unum de prophetis.

29. Tunc dicit illis: Vos vero quem me esse dicitis? Respondens Petrus ait ei: Tu es Christus.

30. Et ait illi: Amen dico tibi, tu es Petrus, et super haec petram aedificabo ecclesiam meam, et quaecumque ligaveris super terram, etc.

* Matth. 16, 5.
* Sup. 5, 41. Joan. 6, 11.
* Matth. 16, 18.
* Luc. 9, 18.
* Matth. 10, 89 et 91, 24. Luc. 9, 23 et 14, 27.

30. Et comminatus est eis, ne cui dicerent de illo.

31. Et cepit docere eos, quoniam oportet Filium hominis pati multa, et reprobari a senioribus, et a summis sacerdotibus, et scribis, et occidi, et post tres dies resurgere.

32. Et palam verbum loquebatur. Et apprehendens eum Petrus, cepit increpare eum.

33. Qui conversus, et videns discipulos suos, comminatus est Petrus, dicens: Vade retro me, Satana, quoniam non sapis quae Dei sunt, sed quae sunt hominum.

34. Et convocata turba cum discipulis suis, dixit eis: *Si quis vult me sequi, denegat semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me.

35. *Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdat eam; qui autem perdidit animam suam propter me et Evangelium, salvam faciet eam.

36. Quid enim proderit homini, si lucratur mundum totum, et detrimentum anime suae faciat?

37. Aut quid dabit homo commutationis pro anima sua?

38. *Qui enim me confusus fuerit, et verba mea, in generatione ista adultera et peccatrice, et Filium hominis confunderetur eum, cum venerit in gloria Patris sui cum angelis sanctis.

39. Et dicebat illis: *Amen dico vobis, quia sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum Dei veniens in virtute.

CAPUT IX.

Transfiguratus Jesus iungitur Moyses et Elias, et dicit illam, dum venisset, omnia restitueret, imo, jam venturo, nec finem suscipiatur; surdum ac mutum spiritum eiecit, qui sola oratione et ieiunio eiecit; eum passionem praedixit; discipulos discipulos fecit quia verum sit major; de eieciente demonium qui non sequebatur, et de amputando manus, pedis, vel oculi scandalo.

1. Et post dies sex assumit Jesus Petrum, et Jacobum, et Joannem, *et dicit illos in montem excelsum seorsum solos, et transfiguratus est coram ipsis.

* Luc. 17, 33. Joan. 12, 25.
* Matth. 10, 33. Luc. 9, 26 et 10, 9.
* Matth. 16, 28. Luc. 9, 27.
* Matth. 17, l. Luc. 9, 28.

2. Et vestimenta ejus facta sunt splendida, et candida nimis velut nix, candida facere.

3. Et apparuit illis Elias cum Moyse, et erant loquentes cum Jesu.

4. Et respondens Petrus, ait Jesu: Rabbi, bonum est nos hic esse; et faciamus tria tabernacula, tibi unum, et Moyse unum, et Elise unum.

5. Non enim sciebat quid diceret; erat enim timore exterrit.

6. Et facta est nubes obambulans eos, et venit vox de nubibus, dicens: Hic est Filius meus carissimus, audite illum.

7. Et statim circumspicientes, neminem amplius viderunt, nisi Jesum tantum secum.

8. Et descendentes illis de monte, prescripti illis ne cuiquam quos vidissent, narrent, nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit.

9. Et verbum continuaverunt apud se, conquirentes quid esset: Cum a mortuis resurrexerit.

10. Et interrogabant eum, dicentes: Quid ergo dicunt pharisaei et scribae, quia Eliam oportet venire primum?

11. Qui respondens, ait illis: Elias, cum venerit primo, restituet omnia; et quomodo scriptum est in Filium hominis, ut multa pararet et contemneret.

12. Sed dico vobis quia et Elias venit (et fecerunt illi quaecumque voluerunt), sicut scriptum est de eo.

13. Et veniens ad discipulos suos, vidit turbam magnam circa eos, et scribas conquirentes cum illis.

14. Et confestim in omnis populus videns Jesum, stupefactus est, et exasperavit, et accurrentes salabant eum.

15. Et interrogavit eos: Quid inter vos conquiritis?

16. Et respondens unus de turba, dixit: Magister, attuli filium meum ad habentem spiritum mutuum;

17. Qui ubicumque eum apprehenderit, allidit illum, et spumat, et stridet dentibus, et arescit; et dixi discipulis meis ut eiecerent illum, et non potuerunt.

18. Qui respondens eis, dixit: O generatio incredula, quomodo apud vos

ero? quomodo vos patiar? afferite illum ad me.

19. Et attulerunt eum. Et cum vidisset eum, statim spiritus conturbavit illum; et elisus in terram, volubatur spumans.

20. Et interrogavit patrem ejus: Quantum temporis est et quo ei hoc accidit? At ille ait: Ab infantia.

21. Et frequenter eum in ignem, et in aquas misit, ut eum perderet. Sed si quid potes, adjuva nos, misertas nostri.

22. Jesus autem ait illi: Si potes credere, omnia possibilia sunt ei credenti.

23. Et continuo exclamans pater pueri, cum lacrymis ait: Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam.

24. Et cum videret Jesus concurrentem turbam, comminatus est spiritui immundo, dicens illi: Surde et mute spiritus, ego praecipio tibi, exi ab eo, et amplius ne introcas in eum.

25. Et exclamans, et multum discerpens eum, exiit ab eo, et factus est scriptis mortuus, ita ut multi dicerent: Quia mortuus est.

26. Jesus autem tenuens manum ejus, elevavit eum, et surrexit.

27. Et cum introisset in domum, discipulus ejus secreto interrogabant eum: Quare nos non potuimus eiecerere eum?

28. Et dixit illis: Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione, et jejunio.

29. Et inde profecti praetergolebantur Galileam, nec volebat quemquam scire.

30. Docebat autem discipulos suos, et dicebat illis: Quoniam Filius hominis trahelet in manus hominum, et occidetur eum, et occidetur tertia die resurget.

31. At illi ignorabant verbum, et timebant interrogare eum.

32. Et venerunt Capharnaum. Qui cum domi essent, interrogabat eos: Quid in via tractabatis?

33. At illi tacabant; siquidem in via inter se disputaverant quae eorum major esset.

34. Et residens vocavit duodecim, et ait illis: Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus, et omnium minimus.

35. Et accipiens puerum, statuit eum

¹ Math. 17, 9.
² Mal. 4, 5.
³ Isa. 53, 3-4.
⁴ Math. 17, 13.

⁵ Luc. 9, 28.
⁶ Math. 17, 21. Luc. 9, 29-34.
⁷ Math. 18, 1. Luc. 9, 64.

in medio eorum; quem cum complexus esset, ait illis:

36. Quisquis unum ex hujusmodi puerum recipit in nomine meo, me recipit et quicumque me suscepit, non me accipit, sed eum qui misit me.

37. Respondit illi Joannes, dicens: Magister, vidimus quemdam in nomine tuo eicientem daemonia, qui non sequitur nos, et prohibuimus eum.

38. Jesus autem ait: Nolite prohibere eum. Nemo est enim qui facit virtutem in nomine meo, et possit cito malo loqui de me.

39. Qui enim non est adversum vos, pro vobis est.

40. Quisquis enim potum dederit vobis calicem aquae in nomine meo, qui Christi estis, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

41. Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me, bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo ejus, et in mare mitteretur.

42. Et si scandalizaverit te manus debili, abscide illam; bonum est tibi debili introire in vitam, quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem.

43. Ubi vermis eorum non moritur, et ignis non exstinguitur.

44. Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum; bonum est tibi claudum introire in vitam aeternam, quam duas pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis.

45. Ubi vermis eorum non moritur, et ignis non exstinguitur.

46. Quod si oculus tuus scandalizat, amputa eum; bonum est tibi laevum introire in regnum Dei, quam duas oculos habentem mitti in gehennam ignis.

47. Ubi vermis eorum non moritur, et ignis non exstinguitur.

48. Omnis enim igne salietur, et omnis victima sale salietur.

49. Bonum est sal: quod si sal inessum fuerit, in quo illud condietis? Habete in vobis sal, et pacem habete inter vos.

¹ Luc. 9, 49.
² I Cor. 13, 3.
³ Math. 10, 42.
⁴ Math. 18, 6. Luc. 17, 2.
⁵ Math. 5, 30 et 18, 6.
⁶ Isa. 66, 24.
⁷ Lev. 2, 12.

Nullo modo dimittendam uxorem attrahit aliam dicens; parvulos complexus, benedixit eis; dices, qui praecipua a juventute observavit, non amplectitur Christi consilium de omnibus dimittendis; quid retinet presentia qui omnia reliquit; rursum suam praedicat passionem; occasione ambulationis filiorum Zabedae docet discipulos quod non ostensione domini, sed officio ministerii debeant esse majores; Bartimeum caecum sanat.

1. Et inde exurgens venit in fines Judaeae ultra Jordanem; et conveniunt iterum turbae ad eum; sicut consueverat, iterum docebat illos.

2. Et accedentes pharisaei interrogabant eum: Si licet viro uxorem dimittere, tentantes eum.

3. At ille respondens, dicit eis: Quid vobis praecipit Moyses?

4. Qui dixerunt: Moyses permisit libellum repudiari scribere, et dimittere.

5. Quibus respondens Jesus, ait: Ad duritiam cordis vestri scriptus est verbum praecipuum istud.

6. Ab initio autem creatura masculinum et feminam fecit eos Deus.

7. Propter hoc relinquet homo patrem suam et matrem, et adheret ad uxorem suam.

8. Et haerent duo in carne una. Itaque jam non sunt duo, sed una caro.

9. Quod ergo deus conjunxit, homo non separat.

10. Et in domo iterum discipuli ejus de eodem interrogaverunt eum.

11. Et ait illis: Quicumque dimiserit uxorem suam, et aliam duxerit, adulterium committit super eam.

12. Et si uxor dimiserit virum suum et alii nupsigerit, mactatur.

13. Et offerbant illi parvulos ut tangeret illos. Discipuli autem comminabantur offerentibus.

14. Quos cum videret Jesus, indigne tulit, et ait illis: Sinite parvulos in ire ad me, et ne prohibueritis eos; talium enim est regnum Dei.

15. Amen dico vobis: Quisquis non

¹ Math. 5, 18. Luc. 14, 34.
² Math. 19, 1.
³ Deut. 24, 1.
⁴ Gen. 1, 27.
⁵ Gen. 2, 24. Math. 19, 5. I Cor. 7, 10.
⁶ Eph. 5, 31.
⁷ I Cor. 6, 10.

recepit regnum Dei velut parvulus, non intrabit in illud.

16. Et complexans eos, et imponens manas super illos, benedicebat eos.

17. Et cum egressus esset in viam, occurrens quidam genu flexo ante eum, et abat eum : Magister bone, quid faciam ut vitam eternam percipiam ?

18. Jesus autem dixit ei : Quid me vis bonum? Nemo bonus, nisi unus Deus.

19. ¹Præcepta nosti : Ne adulteres, Ne occidas, Ne fororis, Ne falsum testimonium dixeris, Ne fraudem facias, Honora patrem tuum et matrem.

20. At ille respondens, ait illi : Magister, hæc omnia observavi a juventute mea.

21. Jesus autem intatus eum, dilexit eum, et dixit ei : Unum tibi cæcit : vade, quæcumque habes vende, et da pauperibus, et habebis thesaurum in celo; et veni, sequere me.

22. Qui contristatus in verbo, abiit moerens : erat enim habens multas possessiones.

23. Et circumpiciens Jesus, ait discipulis suis : Quam difficile qui pecunias habent, in regnum Dei introibunt!

24. Discipuli autem obstupescabant in verbis istis. At Jesus rursus respondens ait illis : Filii, quam difficile est, confidentes in pecuniis, in regnum Dei introire!

25. Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum Dei.

26. Qui magis admirabantur, dicentes ad semetipsos : Et quis potest salvus fieri?

27. Et intaus Jesus eum, ait : Apud homines impossibile est, sed non apud Deum; omnia enim possibilia sunt apud Deum.

28. ²Et cepit et Petrus dicere : Ecce nos dimisimus omnia, et secuti sumus te.

29. Respondens Jesus, ait : Amen dico vobis : Nemo est qui reliquerit domum, ut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut filios, aut agros, propter eum, et propter Evangelium,

30. Qui non accipiat centes tantam, nec in tempore hoc, domos, et fratres,

et sorores, et matres, et filios, et agros, cum persecutionibus, et in seculo futuro vitam æternam.

31. ³Multi autem erant primi novissimi, et novissimi primi.

32. Erant autem in via ascendentes in Jerosolymam; et præcedebat illos Jesus, et stупebant, et sequentes timebant.

33. ⁴Et assumens herum duodecim, cepit illis dicere quæ essent ei eventura.

34. Quia ecce ascendimus Jerosolymam, et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum, et scribis, et senioribus, et dabo eum in mortis, et tradent eum gentibus;

35. Et illudent ei, et conspuent eum, et flagellabunt eum, et interficiant eum; et tertia die resurget.

36. ⁵Et accedunt ad eum Jacobus et Johannes, filii Zabedæi, dicentes : Magister, volumus ut quodcumque petierimus, facias nobis.

37. ⁶Et ille dixit eis : Quid vultis ut faciam vobis?

38. ⁷Et dixerunt : Da nobis, ut unus ad dexteram tuam, et alius ad sinistram tuam sedemus in gloria tua.

39. ⁸Jesus autem ait eis : Nescitis quid petatis; potestis bibere calicem, quem ego bibo; aut baptismum, quo ego baptizor, et baptizari?

40. ⁹At illi dixerunt ei : Possumus. Jesus autem ait eis : Calicem quem ego bibo, bibetis, et baptismum, quo ego baptizor, baptizabimini;

41. Sedere autem ad dexteram meam, vel ad sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est.

42. ¹⁰Et audientes hæc, cœperunt indignari de Jacobo et Joanne.

43. ¹¹Jesus autem vocans eos, ait illis : Scitis quia hi, qui videntur principari gentibus, dominant eis, et principes eorum potestatem habent ipsorum.

44. ¹²Non ita est autem in vobis; sed quicumque voluerit fieri major, erit vester ministrus;

45. ¹³Et quicumque voluerit in vobis primus esse, erit omnium servus.

46. ¹⁴Nam et Filius hominis non venit ministrare, sed ut ministraret, et daret animam suam redemptio¹⁵ pro multis.

¹ Luc. 18, 31.

² Matth. 23, 29.

³ Luc. 22, 28.

46. ¹⁵Et veniunt Jericho; et proficiscendo eo de Jericho, et discipulis ejus, et plurima multitudo, filius Timæi, Bartimeus cæcus, sedebat juxta viam mendicans.

47. ¹⁶Qui cum audisset quia Jesus Nareus esset, cepit clamare, et dicere : Iesu, fili David, miserere mei.

48. ¹⁷Et comminabantur ei multi ut taceret. At ille multo magis clamabat : Fili David, miserere mei!

49. ¹⁸Et stans Jesus præcepit illum vocari. Et vocat eum, dicentes ei : Animo quæres esto; surge, vocat te.

50. ¹⁹Qui projecto vestimento suo exsiliens, venit ad eum.

51. ²⁰Et respondens Jesus dixit illi : Quid tibi vis faciam? Cæcus autem dixit ei : Rabbi, ut videam.

52. ²¹Jesus autem ait illi : Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur eum in via.

CAPUT XI.

Super pullum asinum cum honore Jerosalem ingredere; fœcum maledicente arfacti; ementes et vendentes in templo ejicit; officianam fidei in Deum ostendit, dicens fratri remittenda quæ in nos commisit; scribis non dicit quia potestate hæc faciat, eo quod nec illi responderet ad propositam de Joannis baptismo questionem.

1. ¹Et cum appropinquarent Jerosolymam et Bethanie ad montem Olivarum, mitti dux et discipulis suis.

2. ²Et ait illis : Hæc in castellum, quod contra vos est, et statim introeuntes illic, invenietis pullum ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit; solve illum, et adducite.

3. ³Et si quis vobis dixerit : Quid facistis dicitis : Quia Dominus necessarius est; et continuo illum dimittet hæc.

4. ⁴Et abeuntes inveierunt pullum ligatum ante januam foris in bivio; et solvant eum.

5. ⁵Et quidam de illic stantibus dicebant illis : Quid facitis solventes pullum?

6. ⁶Qui dixerunt eis sicut præceperat illis Jesus, et dimiserunt eum.

7. ⁷Et duxerunt pullum ad Jesum, et

¹ Matth. 26, 29. Luc. 18, 35.

² Matth. 21, 1. Luc. 19, 29.

³ Joan. 18, 14.

⁴ Ps. 117, 36. Matth. 21, 9. Luc. 19, 38.

imponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum.

8. ⁸Multi autem vestimenta sua straverunt in via; alii autem frondes cadebant de arboribus, et sternerant in via.

9. ⁹Et qui præibat, et qui sequebantur, clamabant, dicentes : Hosanna; Domini; benedictum qui venit in nomine patris nostri David; Hosanna in excelsis.

10. ¹⁰Benedictus qui venit in nomine patris nostri David; Hosanna in excelsis.

11. ¹¹Et introivit Jerosolymam in templum; et circumspexit omnia, cum jam vespera esset hora, exiit in Bethaniam cum duodecim.

12. ¹²Et alia die cum exiret a Bethania, egressi.

13. ¹³Cumque vidisset a longe fœcum, habentem folia, venit si quid forte inveniret in eis; et cum venisset ad eum, nihil invenit præter folia; non enim erat tempus fœcorum.

14. ¹⁴Et respondens dixit ei : Jam non amplius in æternum ex te fructum quicumque manducet. Et audientia discipuli ejus.

15. ¹⁵Et veniunt Jerosolymam. Et cum introisset in templum, cepit ejicere vendentes et ementes in templo; et mensas numulariorum, et cathedras vendentium columbas evertit.

16. ¹⁶Et non sinebat ut quisquam transferret vas per templum;

17. ¹⁷Et dicebat, dicens eis : Nonne scriptum est : Quia domus mea, domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis eam speluncam latronum.

18. ¹⁸Quo audito, principes sacerdotum et scribes quærebant quomodo eum perderent; timebant enim eum, quoniam universa turba admirabatur super doctrina ejus.

19. ¹⁹Et cum vespera facta esset, egressus est de civitate.

20. ²⁰Et cum mane transiret, viderunt fœcum aridam factam a radicibus.

21. ²¹Et recordatus Petrus, dixit ei : Rabbi, ecce fœcus, qui maledixisti, aruit.

22. ²²Et respondens Jesus, ait illis : Habete fidem Dei.

23. ²³Amem dico vobis, quia quicumque dixerit huic monti : Tollere, et mittere

¹ Matth. 21, 10.

² Matth. 21, 19.

³ Isa. 56, 7. Jer. 7, 11.

⁴ Matth. 21, 21.

¹ Matth. 19, 16. Luc. 18, 18.

² Exod. 20, 12.

³ Matth. 19, 27. Luc. 18, 28.

⁴ Matth. 19, 30.

in mare; et non hesitavit in corde suo, sed credidit, quia quodcumque dixerit fiat, factus est.

24. Propterea dico vobis: Omnia quocumque orantes petitis, credite quia accipietis, et evenient vobis.

25. ¹Et cum stabitis ad gradum, dimittite si quid habeatis adversus aliquem, ut et Pater vester qui in caelis est dimittat vobis peccata vestra.

26. Quod si vos non dimiseritis, nec Pater vester qui in caelis est dimittet vobis peccata vestra.

27. Et venit rursus Jerusalem. Et cum ambularet in templo, accedunt ad eum summi sacerdotes, et scribae, et seniores,

28. Et dicunt ei: ²In qua potestate haec facis? et quis dedit tibi hanc potestatem ut ista facias?

29. Jesus autem respondens, ait illis: Interrogo vos et ego unum verbum, et respondete mihi; et dicam vobis in qua potestate haec faciam.

30. Baptismus Joannis de caelo erat, an ex hominibus? Respondete mihi.

31. At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus: De caelo, dicit: Quare ergo non credidistis ei?

32. Si dixerimus: Ex hominibus, timeamus populum: omnes enim habebant Joannem qui vera propheta esset.

33. Et respondentes dicunt Jesu: Nescimus. Et respondens Jesus, ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate haec faciam.

CAPUT XII.

Parabolas narrat de vinea agricolis allocata, qui servas ad filium patrifamilias occiderunt; tentata a pharisaeis de cena Caesari solvens, et a sadduceis de resurrectione; interrogatur a scriba de primo mandato; ipse vero rogat quod modo scribae dicant Christum filium esse David, docens ab ipse cavendum; victum laudat ob duo minuta in gazophylacium missa.

1. Et ¹cepit illis in parabolis loqui: neam pastinavit homo, et circumdedit pem, et fudit lacum, et edificavit turrim, et locavit eam agricolis, et peregre refolectus est.

¹ Matth. 7, 7 et 91, 22.

² Matth. 6, 14 et 18, 35. Luc. 11, 9.

³ Luc. 20, 9.

⁴ Isa. 5, 1. Jer. 2, 21. Matth. 21, 33. Luc. 20, 9.

2. Et misit ad agricolas in tempora servum, ut ab agricolis acciperet de fructu vineae.

3. Qui apprehensum eum occiderunt, et dimiserunt vacuum.

4. Et iterum misit ad illos alium servum; et illum in capite vulneraverunt, et contumelias affecerunt.

5. Et rursum alium misit, et illum occiderunt, et plures alios, quosdam cedentes, alios vero occidentes.

6. Adhuc ergo unum habens filium novissimum, dicens: Quia reverebatur filium meum.

7. Coloni autem dixerunt ad invicem: Hic est heres; venite, occidamus eum; et nostra erit hereditas.

8. Et apprehendentes eum, occiderunt, et elegerunt eum vineam.

9. Quid ergo faciet dominus vineae? Veniet, et perdet colonos, et dabit vineam aliis.

10. Nec scripturam hanc legis: ¹Lapidem quem reprobarunt aedificantes, hic factus est in caput vineam;

11. A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris?

12. Et quaeiebant eam tenent, et timebant turbam; cognoverant enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerat. Et relicto eo, aberunt.

13. ²Et mittunt ad eum quosdam et pharisaeis, et herodianis, ut eum caperent in verbo.

14. Qui venientes dicunt ei: Magister, scimus quia verax es, et non curas hominum, sed in volute vultu Dei deces. Licet dari tributum Caesari, an non dabimus?

15. Qui sciens versutiam illorum, ait illis: Quid me tentatis? afferite mihi denarium ut videam.

16. At illi attulerunt ei. Et ait illis: Cujus est imago haec, et inscriptio? Dicunt ei: Caesari.

17. Reddit igitur quae sunt Caesari, Caesari; et quae sunt Dei, Deo. Et mirabantur super eo.

18. ³Et venerat ad eum sadducei,

¹ Ps. 117, 22. Isa. 28, 16. Matth. 21, 42.

² Act. 1, 11. Rom. 9, 33, 1. Pet. 2, 7.

³ Matth. 22, 15. Luc. 20, 20.

⁴ Rom. 13, 7.

⁵ Matth. 23, 23. Luc. 20, 27.

qui dicant resurrectionem non esse, et interrogabant eum, dicentes:

19. Magister, Moyses vobis scripsit, ut si cuius frater mortuus fuerit, et dimiserit uxorem, et filios non reliquerit, accipiat frater ejus uxorem ipsius, et resuscitet semen fratri suo.

20. Septem ergo fratres erant; et primus accepit uxorem, et mortuus est non relicto semine.

21. Et secundus accepit eam, et mortuus est; et nec iste reliquit semen. Et tertius similiter.

22. Et accepterat eam similiter septem, et non reliquerunt semen. Novissima omnium deluxit est et mulier.

23. In resurrectione ergo cum resurreverit, cuius de his erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem.

24. Et respondens Jesus, ait illis: Nonne ideo erratis, non scientes Scripturas, neque virtutem Dei?

25. Cum enim a mortuis resurrexerit, neque nubent, neque nubentur, sed sicut angeli in caelis.

26. De mortuis autem quod resurgat, non legis in libro Moysi, super rubum quomodo dixerit illi Deus, inquit: ¹Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob?

27. Non est Deus mortuorum, sed vivorum. Vos ergo multum erratis.

28. ²Et accessit unus de scribis, qui audierat illos conquirentes, et videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum, quod esset primum omnium mandatum.

29. Jesus autem respondit ei: Quia primum mandatum est: ³Audi, Israel; Dominus Deus tuus, Deus unus est;

30. Et diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo, et ex tota mente tua, et ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum.

31. ⁴Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum tanquam teipsum. Majus horum aliquid mandatum non est.

32. Et ait illi scriba: Bene, Magister, hae veritate dixisti, quia unus est Deus, et non est alius praeter eum.

33. Et et diligatur ex tuo corde, et ex

¹ Deut. 32, 5.

² Rom. 8, 6. Matth. 22, 37.

³ Matth. 22, 35.

⁴ Deut. 6, 4.

⁵ Lev. 19, 18.

⁶ Gal. 3, 14.

toto intellecta, et ex tota anima, et ex tota fortitudine, et diligere proximum tanquam seipsum, majus est omnibus holocaustis, et sacrificiis.

34. Jesus autem videns quod sapienter responderisset, dixit illi: Non es longus a regno Dei. Et nemo jam audebat eum interrogare.

35. Et respondens Jesus dicebat, docens in templo: Quomodo dicunt scribae Christum filium esse David?

36. Ipse enim David dicit in Spiritu sancto: ¹Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

37. Ipse ergo David dicit eum Dominum, et unda est filius ejus? Non est turba eum libenter audivit.

38. Et dicebat eis in doctrina sua: ²Caute a scribis, qui volunt in stolis ambulare, et salutare in foro,

39. Et in primis cathedris sedere in synagogis, et primos discubitis in cenis;

40. Qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixae orationis; hic accipiunt prolixum iudicium.

41. ³Et sedens Jesus contra gazophylacium, aspicebat quomodo turba jactaretur in gazophylacium, et multi divites jactarent mulla.

42. Cum venisset autem vidua una pauper, misit duo minuta, quod est quadrans.

43. Et convocans discipulos suos, ait illis: Amen dico vobis, quoniam vidua haec pauper plus omnibus misit, qui miserunt in gazophylacium.

44. Omnes enim ex eo quod abundabat illis miserunt; haec vero de penuria sua omnia quae habuit, misit totum victum suum.

CAPUT XIII.

Templum dicit everendum, predictioque bella et aliae afflictiones ac persecuciones, abominabilesque Gessalationis; de pseudochristis et pseudoprophetis; post signum in corpore; et hujus signum data a fidei; quia autem nemo tempus novit, jubet omnes vigilare.

1. ¹Et cum egrediretur de templo, ait

¹ Ps. 100, 1. Matth. 22, 44. Luc. 20, 42.

² Matth. 23, 5. Luc. 11, 43 et 20, 40.

³ Luc. 21, 1.

⁴ Matth. 24, 1.

illi unus ex discipulis suis : Magister, aspice quales lapides, et quales structurae.

2. Et respondens Jesus, ait illi : Vides has omnes magnas edificationes? Non reliquatur lapis super lapidem, qui non destruat.

3. Et cum sederet in monte Olivarum contra templum, interrogant eum separatim Petrus, et Jacobus, et Joannes, et Andreas :

4. Dic nobis, quando ista fient? et quod signum erit, quando haec omnia incipient consumari?

5. Et respondens Jesus, coepit dicere illis : Videte ne quis vos seducat :

6. Multi enim venturi in nomine meo, dicentes, quia ego sum; et multos seducet.

7. Cum audieritis autem bella, et opinionēs bellorum, ne timueritis; oportet enim haec fieri, sed nondum finis.

8. Exsurgit enim pons contra gentem, et regnum super regnum, et erunt terra motus per loca, et famēs. Initium dolorum haec.

9. Videte autem vosmetipsos. Tradent enim vos in conciliis, et in synagoga vapulabitis, et ante praesides et reges stabitis propter me, in testimonium illis.

10. Et in omnes gentes primum oportet praedici Evangelium.

11. Et cum dixeritis vos tradentes, nolite praecipere quod loquamini: sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquamini: non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus.

12. Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium; et consurgent filii in parentes, et morte afficient eos.

13. Et eritis edis omnibus propter nomen meum. Qui autem sustulerit in finem, hic salvus erit.

14. Cum autem videritis abominationem desolationis, stantem ubi non debet, qui legit, intelligat; tunc qui in Iudaea sunt, fugiant in montes :

15. Et qui super tectum, ne descendat in domum, nec introeat et tollat quid de domo sua :

16. Et qui in agro erit, non revertatur retro tollere vestimentum suum.

17. Vae autem prognathibus et nutribus in illis diebus!

18. Orale vero ut hieme non fiat.

19. Erunt enim dies illi tribulationes tales, quales non fuerant ab initio creaturae, quam condidit Deus, usque nunc neque fient.

20. Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro, sed propter electos, quos elegit, breviasset dies.

21. Et tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis.

22. Exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetae, et dabunt signa et portenta ad seducendos, si fieri poterit, etiam electos.

23. Vos ergo videte; ecce praedixi vobis omnia.

24. Sed in illis diebus, post tribulationem illam, sol contenebrabitur, et luna non dabit splendorem suum;

25. Et stellae caeli erunt decedentes, et virtutes, quae in caelis sunt, movebuntur.

26. Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria.

27. Et tunc mittet angelos suos, et congregabit electos suos a quatuor ventis, a summitate terrae, usque ad summum caeli.

28. A flos autem discite parabolam: Cum iam remansus esset fuerit, et nata fuerint folia, cognoscit quia in proximo sit aestas;

29. Sic et vos cum videritis haec fieri, scitate quod in proximo sit in aestate.

30. Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio haec, donec omnia ista fiant.

31. Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

32. De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in caelo, neque Filius, nisi Pater.

33. Videte, vigilate, et orate; nescitis enim quando tempus sit.

34. Sicut homo, qui peregre profectus reliquit domum suam, et dedit servis suis potestatem cuiusque operis, et janitori praecipit ut vigilet.

35. Vigilate ergo (nescitis enim quando

¹ Matth. 24, 23. Luc. 22, 8.

² Isa. 24, 16. Ezech. 32, 7. Joel 2, 10.

³ Matth. 24, 31.

⁴ Matth. 24, 42.

dominus domus veniat: sero, an media nocte, an galli cantu, an mane).

36. Ne cum venerit repente, inveniat vos dormientes.

37. Quod autem vobis dico, omnibus dico: Vigilate.

CAPUT XIV.

Consultant principes sacerdotum de occidendo Jesu; qui urgente profecto a muliere perfamiliarum, murrucationes accipiens, veniunt ad Pascha, de cuius praedictione discipulis loquitur in coena, in qua panem in corpus suum et vinum in sanguinem consecrata tradidit discipulis; praedixit omnes scandalizandos, et triam Petri negationem; ac post triam orationem capitur a Iudaeis; quorum unus Petrus abscondit surculos; et discipulis fugientibus, seram Caiapha a falsis testibus secutatus, mortisque reus iudicatus, conquisitor ac cedidit, et ter a Petro negatur.

1. Erat autem Pascha et Azyma post huiusmodi; et quaerebant summi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo tenerent, et occiderent.

2. Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

3. Et cum esset Bethanias in domo Simonis leprosi, et recumbere, venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastrum, effudit super caput ejus.

4. Erant autem quidam indigni ferentibus intra semetipsos, et dicentes: Ut quid perditio ista unguenti facta est? sicut scriptum est de eo: Vae autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur! Bonum erat ei, si non esset natus homo ille.

5. Et manducantibus illis, accipit Jesus panem, et benedicens fregit, et dedit eis, et ait: Sumite, haec est corpus meum.

6. Semper enim pauperes habebitis vobiscum; et cum volueritis, potestis illis benefacere; me autem non semper habebitis.

7. Quod habuit haec, fecit; praevēnit enim corpus meum in sepulturam.

8. Amen dico vobis: Ubi cumque praedictum fuerit Evangelium istud in universo mundo, et quod fecit haec, narrabitur in memoriam ejus.

¹ Matth. 26, 2. Luc. 22, 1.

² Matth. 26, 6. Joan. 12, 1.

³ Matth. 26, 14.

⁴ Matth. 26, 17. Luc. 22, 7.

10. Et Judas Iscariotes, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eis illis.

11. Qui audientes gavisi sunt, et promiserunt ei pecuniam se daturus. Et quaerebat quomodo illum oportune traderet.

12. Et primo die Azymorum, quando pascha immolabatur, dicunt ei discipuli: Quo vis carnis, et paremus tibi ut manueamus pascha?

13. Et mittit duos ex discipulis suis, et dicit eis: Ite in civitatem, et occurret vobis homo lagenam aquae huiusmodi sequimini eum;

14. Et quocumque intraverit, dicite domino domus, qui Magister dicit: Ubi est refectio mea, ubi pascha cum discipulis meis manducem?

15. Et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande, stratum; et illic parate nobis.

16. Et abierunt discipuli ejus, et venerunt in civitatem; et inventerunt sicut dixerat illis, et paraverunt pascha.

17. Vespere autem facto, venit cum duodecim.

18. Et discumbentibus eis, et manducantibus, ait Jesus: Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum.

19. At illi coeperunt contritari, et dicere ei singulatum: Numquid ego?

20. Qui ait illis: Unus ex duodecim, qui intingit mecum manum in catino.

21. Et Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo: Vae autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur! Bonum erat ei, si non esset natus homo ille.

22. Et manducantibus illis, accipit Jesus panem, et benedicens fregit, et dedit eis, et ait: Sumite, haec est corpus meum.

23. Et accepto calice, gratias dedit eis, et libavit ex illo omnes.

24. Et ait illis: Hic est sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effunditur.

25. Amen dico vobis, quia iam non bibam de hoc calice vitis, usque in diem illam, cum illud bibam novum in regno Dei.

¹ Matth. 26, 20. Luc. 22, 14.

² Joan. 13, 21.

³ Ps. 40, 10. Act. 1, 16.

⁴ Matth. 26, 26. 1 Cor. 1, 24.

¹ Luc. 19, 44 et 21, 6.

² Ezech. 5, 6. 11. Thes. 2, 8.

³ Matth. 10, 19. Luc. 11, 21 et 21, 14.

⁴ Dan. 9, 27. Matth. 24, 15. Luc. 21, 20.

26. Et hymno dicto, exierunt in montem Olivarum.

27. Et ait eis Jesus: 'Omnes scandalizabimini in me in nocte ista, quia scriptum est: Percutiam pastorem, et dispergent oves.

28. Sed postquam resurrexero, precedam vos in Galiliam.

29. Petrus autem ait illi: Et si omnes scandalizasti fuerint in te, sed non ego.

30. Et ait illi Jesus: Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hanc, priusquam gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus.

31. At ille amplius loquebatur: Et si oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Similiter autem et omnes dicebant.

32. 'Et venit in prædium, cui nomen Gethsemani. Et ait discipulis suis: 'Sedete hic donec oram

33. Et assumpsit Petrum, et Jacobum, et Joannem secum; et cepit pavere, et tædere.

34. Et ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem; sustinete hic, et vigilate.

35. Et cum processisset paululum, prociidit super terram, et orabat, ut si fieri posset, transiret ab eo hora:

36. Et dixit: Abba pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me, sed non quod ego volo, sed quod tu.

37. Et venit, et invenit eos dormientes. Et ait Petro: Simon, dormis? non potuisti una hora vigilare?

38. Vigilate, et orate, ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro vero infirma.

39. Et iterum abiens oravit, eundem sermonem dicens.

40. Et reversus, denuo invenit eos dormientes (erat enim oculi eorum gravati), et ignoravit quid responderent ei.

41. Et venit tertio, et ait illis: Dormite jam, et respiciete. Sufficit; venit hora: ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum.

42. Surgite, amemus. Ecce qui me tradet, prope est.

43. Et, adhuc eo loquente, venit Judas Iscariotes, unus de duodecim, et cum eo turba multa, eum gladiis et lignis, a summis sacerdotibus, et scribis, et senioribus.

44. Dederat autem traditor ejus signum eis, dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum, et ducite eum.

45. Et cum venisset, statim accedens ad eum, ait: Ave, Rabbi; et osculatus est eum.

46. At illi manus iniecerunt in eum, et tenuerunt eum.

47. Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium, percussit servum summi sacerdotis, et amputavit illi auriculam.

48. Et respondens Jesus, ait illis: Tanquam ad latronem existis eum gladiis et lignis comprehendere me?

49. Quotidie eram apud vos in templo docens, et non me tenuistis. Sed ut impleatur Scriptura.

50. 'Tunc discipuli ejus relinquentes eum, omnes fugerunt.

51. Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo; et tenuerunt eum.

52. At ille, rejecta sindone, nudus profugit ab eis.

53. 'Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem; et conveniunt omnes sacerdotes, et scribæ, et seniores.

54. Petrus autem a longa secutus est eum, usque intro in atrium summi sacerdotis; et sedebat cum ministris ad ignem, et calefactabat se.

55. 'Summi vero sacerdotes et omne concilium querebant adversus Jesum testimonium, ut eum morti traderent, nec inveniebant.

56. Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum, et convenientia testimonio non erant.

57. Et quidam surgentes, falsum testimonium ferebant adversus eum, dicentes:

58. Quoniam nos audivimus eum dicentem: 'Ego dissolvam templum hoc manu factum, et per triduum aliud non manu factum ædificabo.

59. Et non erat conveniens testimonium illorum.

60. Et exurgens summus sacerdos in medium, interrogavit Jesum, dicens: Non respondes quidquam ad ea, quæ tibi obijcuntur ab his?

61. Ille autem tacuit, et nihil respondit. Rursus summus sacerdos interrogabat eum, et dixit ei: Tu es Christus, Filius Dei benedicti?

62. Jesus autem dixit illi: Ego sum; et videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et venientem cum nubibus caeli.

63. Summus autem sacerdos sciens sententia vestimenta sua, ait: Quid adhuc desideramus testes?

64. Audistis blasphemiam; quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis.

65. Et ceperunt quidam conspuere eum, et velare faciem ejus, et colaphis eum cedere, et dicere ei: Prophetiza; et ministri alapis eum cadebant.

66. 'Et cum esset Petrus in atrio dætorum, venit una ex ancillis summi sacerdotis:

67. Et cum vidisset Petrum calefactantem se, aspiciens illum, ait: Et tu cum Jezu Nazareno eras.

68. At ille negavit, dicens: Neque scio, neque novi quid dicas. Et exiit foras into atrium, et gallus cantavit.

69. 'Rursus autem cum vidisset illum ancilla, cepit dicere circumstantibus: Quia hic ex illis est.

70. At ille iterum negavit. 'Et post pusillum rursus qui adstabat, dicebat Petro: Vere ex illis es; nam et Galilæus es.

71. Ille autem cepit maledicere, et jurare: Quia nescio hominem istum quem dicitis.

72. Et statim gallus iterum cantavit. 'Et recordatus est Petrus verbi, quod dixerat ei Jesus: Priusquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et cepit flere.

CAPUT XV.

Jesus oram Pilato accusatus, nihil respondit; præcogitavit Barabbas, et Jesus traditur crucifigendus; qui multis modis illosus a militibus, ducitur ad crucifigendum; et divisis ipsis vestimentis, inter atrociores crucifixus, addit varium pactatum in se blasphemias; subornatur tenebris; et clamans Jesus: Eili, acetosæ potatus, cum clamore valido exprimit; cuius corpus a Joseph sepelitur.

1. Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes, cum senioribus, et scribis, et universo concilio, vincientes Jesum, duxerunt, et tradiderunt Pilato.

2. Et interrogavit eum Pilatus: Tu es rex Judæorum? At ille respondens, ait illi: Tu dicis.

3. 'Et accusabant eum summi sacerdotes in multis.

4. 'Pilatus autem rursus interrogavit eum, dicens: Non respondes quidquam? vide in quantis te accusant.

5. Jesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus.

6. Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex victis, quemcumque petissent.

7. Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditione erat victus, qui in seditione fecerat homicidium.

8. Et cum ascendisset turba, cepit rogare, sicut semper facebat illis.

9. Pilatus autem respondit eis, et dixit: Vultis dimittam vobis quem judicaveritis?

10. Sciebant enim quod per regulam traderentur summi sacerdotes.

11. Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam dimitteret turba.

12. 'Pilatus autem iterum respondens, ait illis: Quid ego vultis faciam regi Judæorum?

13. 'At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum.

14. Pilatus vero dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum.

15. Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis Barabbam, et tradidit Jesum flagellis cæsum, ut crucifigetur.

16. 'Milites autem duxerunt eum in

¹ Joan. 16, 22.

² Zach. 13, 7.

³ Matth. 26, 30.

⁴ Luc. 22, 40.

⁵ Matth. 23, 47. Luc. 22, 47. Joan. 18, 3.

⁶ Matth. 26, 55.

⁷ Matth. 26, 57. Luc. 22, 54. Joan. 18, 13.

⁸ Matth. 26, 50.

⁹ Joan. 8, 19.

¹ Matth. 24, 29 et 28, 64.

² Matth. 26, 69. Luc. 22, 56. Joan. 18, 17.

³ Matth. 26, 71.

⁴ Luc. 22, 50. Joan. 18, 25.

⁵ Matth. 26, 75. Joan. 18, 38.

⁶ Matth. 27, 1. Luc. 22, 66. Joan. 18, 38.

⁷ Matth. 27, 12. Luc. 23, 2.

⁸ Joan. 18, 28.

⁹ Matth. 27, 24. Luc. 23, 14.

¹⁰ Joan. 18, 40.

¹¹ Matth. 27, 27. Joan. 19, 2.

atrium praetorii, et convocant totam cohortem.

17. Et induunt eum purpura, et imponunt ei plectentes spineam coronam.

18. Et ceperunt salutare eum: Ave, rex Judaeorum.

19. Et percussit eum caput ejus arundine, et conspuerunt eum, et ponentes genum, adorabant eum.

20. Et postquam illuserunt ei, exierunt illum purpura, et induerunt illum vestimentis suis; et educunt illum ut crucifigerent eum.

21. Et angariaverunt proterocentum quoniam, Simonem Cyreniensem, vocationem de villa, patrem Alexandri et Ruli, ut tolleret crucem ejus.

22. Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum, Calvariae locus.

23. Et dabant ei bibere myrrhatum vinum; et non accepit.

24. Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret.

25. Erat autem hora tertia; et crucifixerunt eum.

26. Et erat titulus causae ejus inscriptus: Rex Iudeorum.

27. Et cum eo crucifigunt duos latrones, unum a dextris, et alium a sinistris ejus.

28. Et impleta est Scriptura, quae dicit: Et cum iniquis reputatus est.

29. Et protercentibus blasphemabant eum, moventes capita sua, et dicentes: Vah, qui destruis templum Dei, et in tribus diebus aedificas.

30. Saltem fac temetipsum, descendens de cruce.

31. Similiter et summi sacerdotes illudentes, ad alterutrum cum scribis dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere.

32. Christus, rex Israel, descendat nunc de cruce, ut videamus, et credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, convitiabantur ei.

33. Et facta hora sexta, tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam.

34. Et hora nona exclamavit Jesus voce magna, dicens: Eloi, Eloi, lamna

sabachthani? quod est interpretatum: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?

35. Et quidam de circumstantibus audientes, dicebant: Ecce Eliam vocat.

36. Currens autem unus, et implens spongiam aceto, circumponensque calicem, potum dabat ei, dicens: Sinite, videamus si veniat Elias ad dependendum eum.

37. Jesus autem, emissa voce magna, expiravit.

38. Et velum templi scissum est in duas, a summo usque adorsum.

39. Videns autem centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans expirasset, ait: Vere hic homo Filius Dei erat.

40. Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas erat Maria Magdalene, et Maria Jacobi minoris et Joseph mater, et Salome;

41. Et cum esset in Galilea, sequentur eum, et ministrabant ei, et aliae multae, quae simul cum eo ascenderunt Jerusalem.

42. Et cum jam sero esset factum (quia erat Parasceve, quod est ante sabbatum).

43. Venit Joseph ab Arimathea nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum Dei, et audacter introivit ad Pilatum, et petit corpus Jesu.

44. Pilatus autem mirabatur si jam obisset. Et accessit centurione, interrogavit eum si jam mortuus esset.

45. Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Joseph.

46. Joseph autem mercatus sindonem, et deponens eum, involvit sindone, et posuit eum in monumento, quod erat excisum de petra, et advolvit lapidem ad ostium monumenti.

47. Maria autem Magdalene, et Maria Joseph, aspiciant ubi poneretur.

CAPUT XVI.

Mulieribus ad Christi monumentum obstupescens angelus resurrectionem Iesu annuntiat; qui primum Mariae Magdalene apparuit, deinde duobus discipulis in alia ecclesia, demum undecim recumbentibus apparuit, exprobrata incredulitate, mittit eos ut in

CAPUT XVI.

universo mundo praedicent ac baptizent, subsecutus signis quae sequuntur credentes, ac ita in caelum ascendi.

1. Et cum transisset sabbatum, Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum.

2. Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto jam sole.

3. Et dicebant ad invicem: Quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumenti?

4. Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde.

5. Et introentes in monumentum, viderunt juvenem sedentem in dextris coopertum stola candida, et obstupescunt.

6. Qui dicit illis: Nolite expavescere; Jesum quaeritis Nazarenum, crucifixum; surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

7. Sed ite, dicite discipulis ejus, et Petro, quia praecedit vos in Galileam; ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

8. At illae exentes, fugerunt de monumento, invaserunt enim eas tremor et pavor; et nemini quidquam dixerunt, timebant enim.

9. Surgens autem mane, prima sabbati, apparuit primo Mariae Magdalene, de qua egerat septima diximus.

¹ Matth. 28, 1. Luc. 24, 1. Joan. 20, 1.

² Matth. 28, 5. Luc. 24, 4. Joan. 20, 12.

³ Sap. 14, 25.

⁴ Joan. 20, 12.

⁵ Luc. 24, 12.

10. Illa vadens nuntiavit his, qui cum eo fuerant, lugentibus, et flentibus.

11. Et illi audientes quae viveret, et visus esset ab ea, non crederunt.

12. Post haec autem duobus et hijs ambulantis ostensus est in alia ecclesia, euntibus in villam;

13. Et illi euntes nuntiaverunt ceteris; nec illis crederunt.

14. Novissime recumbentibus illis undecim apparuit; et exprobravit incredulitatem eorum et duritiam cordis; quia his, qui viderant eum resurrexisse, non crederunt.

15. Et dixit eis: Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae.

16. Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur.

17. Signa autem eae qui crederint, haec sequentur: ¹In nomine meo demonia ejicient; ²linguis loquentur novis;

18. ³Serpentes tollent, et si mortificerunt quid libebunt, non eis nocebit; ⁴super aegros manus imponent, et bene habebunt.

19. Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, ⁵assumptus est in caelum, et sedet a dextris Dei.

20. Illi autem profecti praedicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermone confirmante, sequentibus signis.

⁶ Act. 16, 18.

⁷ Act. 2, 4 et 10, 48.

⁸ Act. 28, 5.

⁹ Act. 28, 8.

¹⁰ Luc. 24, 52.

¹ Matth. 27, 22. Luc. 23, 26.

² Matth. 27, 25. Luc. 23, 24. Joan. 19, 23.

³ Isa. 53, 12.

⁴ Joan. 3, 19.

⁵ Ps. 21, 8. Matth. 27, 46.

⁶ Matth. 27, 55.

⁷ Luc. 8, 2.

⁸ Matth. 27, 57. Luc. 73, 50. Joan. 19, 38.